

ויטע משה את ישראל מים-סוף ויצאו אל מדבר-שור וילכו שלשת ימים במדבר ולא מצאו מים:

ויבאו מריתח ולא יכלו לשפת מים ממרה כי מרים הם על-כן קרא שמה מרה:

וילנו העם על-משה לאמר מה נשפתה:

ויצעק אל-יהוה ויגרהו יהוה ועץ וישלך אל-המים וימתקו המים שם שם לו חק ומשפט ושם נהו:

ויאמר אם-שמוע תשמע לקול ו יהנה עליך ויהנה רפאך: (שמות טו)

סידורו של שבת לרבי חיים מצ'רנוביץ:

ט. והנה עוד נראה לתת טעם על מה שבת במרה נצטוו ובו יבואר מאין זכו ישראל להכרת האהבה הזו לעונה הנעשה בדרך החיבה כאמור. והוא על פי משל לאחד שהי' לו הרבה מיני רפואות למכור. ובמקום אשר הוא יושב שמה לא מצא קונים לסחורתו שיהיו נצרכים לרפואות האלו ושמע שיש מדינה אחת בכרכי הים הרחוקה למאוד. שאין שם כלל ממיני הרפואה אשר על כן יש שם בעלי מומין מרובין וחולים רעים למאוד ואמר אלך לי אל מדינה הלז אם אוכל למכור מהם הרבה וביוקר גדול: וכן עשה שבא לו אל המדינה הלז עם המיני רפואות וכאשר ישב שם יום או יומים והנה אין קול לו קול אליו לשאול על הרפואות. כי לא ידעו מעת הוסדם במדינה הזאת אם יש בעולם כלל מיני רפואות להחיות ולרפאות את המום או החולי שנחלה: כסבורין הם אם יקרה לאדם מקרה רעה איזה היזק הגוף או חולי כך היה נשאר ואין תרופה למכתו: גם האיש הלז מכריז בשווקי' וברחובות מאן בעי סמא דחיי ואין קול ואין קשב. הכל עבור רב התרחקות מדינתם ממדינות אשר הרפואות גדילות שמה וע"כ מעולם לא שמו על לבם ליקח רפואה להם לרפאות נפשם כי לא ראו מימיהם הסרת החולאים ע"י הרפואה מה עשה האיש הלזה ראה איש אחד עובר לפניו אשר רבו כמו רבו עליו תחלואי הגוף עד למאוד ממומים רבים וחלאים נאמנים לקח את האיש הלז ורפא אותו באחד מתחלואיו בחנם כי אם למען הראות תועלת הרפואות. והיה כראות האיש הלז שנתרפא על א' ממומיו ונשתנה ממה שהיה מקדם קדמתה שכר אותו בהון רב לרפאותו על כל תחלואיו וממילא רצו ובאו אליו מבני המדינה הצריכין רפואה ונתעשר למאוד והנה האיש הראשון נשאר בטובה יותר מכולם שרפא אותו תחילה בחנם ולא בשכר וכן הוא ממש ויותר מזה בענין תורתיו הקדושה שכל מיני רפואות והצללות וגאולה הכל הוא בתורה וכמאמר הקרא [משלי ד] כי חיים הם למוצאיהם ולכל בשרו מרפא ואומר [שם ח] כי מוצאי מצא חיים ויפק רצון מה: וכל מיני ברכות של כל העולמות עליונים ותחתונים הכל היא בהתורה. ככתוב אם בחקותי תלכו וגו' ונתתי גשמיכם בעתם וגו' כל הברכות שמונה והולך שם והנה ה' הנותן התורה אמר למשה להשיב תשובה למלאכי השרת כששאלו לתת להם התורה בשמים כמאמר הכתוב אשר תנה הודך על השמים והשיב להם משה קנאה יש ביניהם יצה"ר יש ביניכם וכו' כמ"ש [שם ע"ב ופ"ט ע"א] וכלומר אין אתם צריכים לה. והוא על כי אין בהם פגעים רעים ומקרים רעים ועומדים תמיד לפני בוראם יתברך שמו והשפע הראוי להם הוא תמידיות רק התחתונים עבור התרחקותם מאור פני המלך נצרכים להאיר אליהם ע"י התורה להחיות נפשם ולהעמידם על תיקון בריאתם ושיכלו ע"י התורה לעמוד נגד היצה"ר ע"כ אמר ועשה להוריד התורה לארץ שע"י יזכו לברכ' כל ולזכות הנפש ולתבלין נגד היצה"ר ולהתדבק בבוראם על ידיהם אולם בצאת ישראל ממצרים מקום הטומאה וערות הארץ. חש הקב"ה אולי ח"ו מאחר שאינו יודעים את התורה בטוב ערכה ובמתק נופת צוף טעמה והכי נכלל בה טוב העוה"ז והעוה"ב: ימאנו מלקבל' וכאשר כן היה בשאר כל האומות בבוא הקב"ה על הר סיני וזרח משעיר למו והופיע מהר פארן שחזר את התורה על כל אומה ולשון ולא רצו לקבלה כמ"ש (בע"ז ב' ע"ב) כי לא נתנו לב לדעת ולהבין ערכ' אשר יקר' היא מפנינים וכל מטעמי ומעדני עולם לא ישוו בה מה עשה מלכינו ובוראינו ב"ה וב"ש החפץ בתקנתינו ומשתוקק לגדולתינו ולטובתינו ולמען הקים את דברו הטוב אשר נשבע לאבותינו תפס ולקח מצות השבת מכל מצות התורה ונתן לנו וצונו עליו במר' קודם בואו לה"ס ואנחנו זכינו לזו המצו' במה ששמרנו את השב' במצרים כאשר נבאר א"ה (בשורש החמישי והשביעי) ואחר שקיימנו מצוה זו טעמנו וראינו בטעם מצוה הזא' כי טוב ה' במצותיו והכי נחמדי' מזהב ומפז רב ומתוקים מדבש מה נמלצו אמרותיו לחיך ומזה הזקשו לכל דברי ה' ומצותיו שודאי השוו זה לזה בצוף נועם מתיקו' אורם הבהיר אשר בודאי כל חפצי הגוף וחפצי כל העולם לא ישוו למי שזוכה לטעום בנפשו תשוקת אור המצו' וענן ה' החופף על האדם על ידי עשיי' מצותיו באהבה וטעימ' טעם הלז טעמו כל ישראל בשב' הראשונה כמרז"ל (ילקוט שלח רמז תשמ"ט) לא שמרו ישראל אלא שבת ראשונה לכן אחר שנתן לנו את השבת קרבנו לפני הר סיני וענו כולם פה אחד ואמרו כל אשר דבר ה' נעשה בגודל אהבה כאשר בארנו למעלה:

י. וזוה פרשנו יפה מאמר חז"ל (במשנה י"ד פ"ג דאבו') תביבין ישראל שניתן להם כלי חמדה פי' שניתן להם קודם קבל' התורה כלי שע"י כלי זו יהיה לכם חמדה וחפץ לקבלה כל התורה:

יא. וזהו מה שאמר הכתוב כי לקח טוב נתתי לכם תורתי אל תעזבו פירוש שנתתי לכם תחילה לקח טוב דבר הראוי להיו' במחיר כסף בכדי שאח"כ תורתי אל תעזבו שתקבלו אח"כ התורה במדבר:

אשר על כן אתה תראה את כל הנעשה אם כך גדול כח השבת שטעימ' מתיק' אורו היה הוא הגורם לקבלתכם התורה גם עתה כל ימי האדם אשר אתה חי על האדמה אם תזכה לשמירה וקבלת השבת עליך תוכל עי"ז להתמשך עליך כל קדושת התורה כולם לקיים את כל דברי תלמיד תורתו באהבה כי להיות שמני' מתברכין כל שיאת יומן והברכה הלז הוא בין ברוחניות הקדושה אשר שמירת וקדושת שבת מועיל להתברך על ידו כל ששת ימי החול שתוכל לעבוד עבודת שמו יתברך באמת להתדבק בו ע"י תורתו הקדושה ובין בגשמיות הברכה שמתברך מניה כל ימי החול בברכת בני חיי ומזוני כיד ה' הטוב עליו: